

ÁFANGASKÝRSLA
ART VERKEFNISINS Á SUÐURLANDI
FYRIR STARFSÁRIÐ 2019

Sigríður Þorsteinsdóttir

Verkefnisstjóri

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit	síða 2
Inngangur	síða 3
Markmið	síða 3
Aðferðir	síða 3
Spurningalistar fyrir foreldra og kennara.....	síða 5
Spurningarlisti fyrir börn	síða 8
Niðurstöður.....	síða 10
Lokaorð	síða 12

Inngangur

Árið 2019 hafa 41 börn og fjölskyldur verið í ART hjá ART teymi Suðurlands. Þessar fjölskyldur hafa komið í fjölskyldu ART hjá teyminu og eða verið í einstaklings fjölskyldu ART og börnin hafa fengið í flestum tilvikum ART í skólanum. Teymið hefur þá séð um handleiðslu fyrir þá starfsmenn sem unnið hafa með börnin í ART, bæði þar sem hóp ART og bekkjar ART hefur verið. Flest börnin hafa þá fengið ART þjálfun þrisvar í viku í skólanum og svo verið í fjölskyldu ART einu sinni í viku. Einnig hefur verið eftirfylgni með 20 fjölskyldum á haustönn

ART (aggression replacement training) er hugræn atferlismeðferð sem er þríþætt. Félagssfærni, sjálfstjórnun/reiðistjórnun og siðferðisþjálfun. Í dag er unnið með ART bæði sem meðferðarmódel þar sem boðið er upp á ART sem bekkjar ART og í minni hópum í skólanum og fjölskyldu ART sem ART teymi sér um. Einnig er unnið með ART sem forvörn, bekkjar ART og styður það við meðferðar ARTið. Með því næst betri árangur og sú yfirfærsla sem nauðsynleg er.

Námskeið eru haldin fyrir alla þá sem koma að vinnu með börnum. 2019 voru haldin 3 námskeið fyrir starfsfólk grunnskóla og þjónustumiðstöðva í Reykjavík og eitt námskeið fyrir starfsfólk leikskóla.

Einn skóli til viðbótar á Suðurlandi fékk ART vottun.

Markmið

Markmiðið er fyrst og fremst að gera börnunum kleift að fá meira út úr lífinu - að styrkja félagssfærni þeirra, sjálfstraust, samskipti og aðlögun í félagslegu umhverfi. Búast má við að markmið séu ekki þau sömu hjá hverju barni, heldur mismunandi og einstaklingsbundin.

Aðferðir

Börn sem koma inn á borð hjá ART teymi fá fjölskyldu ART í 12 skipti sem stendur yfir í fjóra og hálfan mánuð. Eftir fyrsta samtal byrjar 10 vikna prógramm þar sem foreldrar koma sjálfir fyrstu fjórar vikurnar og læra hugmynda- og aðferðafræðina. Næstu 6 vikurnar þar á eftir koma börnin með og vinna með foreldrum og systkinum bæði í tíma og heima. Fjölskyldan vinnur svo áfram heima undir handleiðslu ART teymis og mætir svo 2 sinnum með mánaðar millibili á næstu önn til að bera saman bækur sínar með öðrum fjölskyldum úr fjölskyldu ART hópnum. Í flestum tilvikum fer ART af stað í skólunum fyrir börnin á sama tíma.

Hér er um að ræða börn fædd 2005 til 2013 sem hafa verið í Fjölskyldu ARTi og ARTi í sínum skóla vor og haust 2019. Tekin voru börn sem hafa eftirfarandi greiningar og félagslega erfiðleika:

- ❖ ADHD
- ❖ Kvíðaraskanir
- ❖ Einhverfa
- ❖ Depurð
- ❖ Mótþróaþrjóskaðskun
- ❖ Misþroski
- ❖ Málþroskaðskun
- ❖ Börn undir greiningar viðmiðum en hafa komið inn vegna félagslegra erfiðleika

Spurningarlistar voru lagðir fyrir foreldra, kennara og börn. Foreldrar 36 barna og kennarar 31 barna svöruðu spurningunum. 34 börn tóku svöruðu spurningunum.

Spurningar voru lagðar fyrir eftir 10 vikur í Fjölskyldu ART.

Spurningarlisti fyrir foreldra og kennara með börn í ART á árinu 2019

1. Hefur barn / unglingur átt auðveldara með félagsleg samskipti síðan hann/hún byrjuðu í ART?

Svarmöguleikar: Já nei

foreldrar svöruðu já	29
foreldrar svöruðu nei	7
kennara svöruðu já	24
kennarar svöruðu nei	7

2. Hefur barn / unglingur átt auðveldara með að hafa stjórn á sínum eigin tilfinningum síðan hann/hún byrjuðu í ART?

Svarmöguleikar: Já nei

foreldrar svöruðu já	33
foreldrar svöruðu nei	3
kennarar svöruðu já	24
kennarar svöruðu nei	7

A) Hefur barnið átt auðveldara að stjórna sinni hvatvísi?

Svarmöguleikar: Já nei

foreldrar svöruðu já	20
foreldrar svöruðu nei	16
kennarar svöruðu já	24
kennarar svöruðu nei	7

B) Hefur sjálfstraust aukist hjá þínu barni?

Svarmöguleikar: Já nei

foreldrar svöruðu já	27
foreldrar svöruðu nei	9
kennarar svöruðu já	22
kennarar svöruðu nei	9

3. Hefur þolinmæði aukist í samskiptum við aðra?

Svarmöguleikar: Já nei

foreldrar svöruðu já	27
foreldrar svöruðu nei	9
kennarar svöruðu já	22
kennarar svöruðu nei	9

A) *Að hlusta?*

Svarmöguleikar: *Já* *nei*

foreldrar svöruðu já	34
foreldrar svöruðu nei	2
kennarar svöruðu já	22
kennarar svöruðu nei	9

B) *Að bíða eftir að röðin komi að þér?*

Svarmöguleikar: *Já* *nei*

foreldrar svöruðu já	25
foreldrar svöruðu nei	11
kennarar svöruðu já	22
kennarar svaraði nei	9

4 *Á barnið þitt auðveldara með að tjá sig um hluti sem eru erfiðir?*

Svarmöguleikar: *Já* *nei*

foreldrar svöruðu já	30
foreldrar svöruðu nei	6
kennarar svöruðu já	23
kennarar svöruðu nei	8

5 *Finnst þér fjölskyldu ART hafa hjálpað ykkar barni/ungling?*

Svarmöguleikar: *Já* *nei*

foreldrar svöruðu já	36
foreldri svaraði nei	0
kennarar svöruðu já	24
kennarar svöruðu nei	7

6 *Eru samskipti barnsins við aðra í bekknum/fjölskyldunni auðveldari?*

Svarmöguleikar: *Já* *nei*

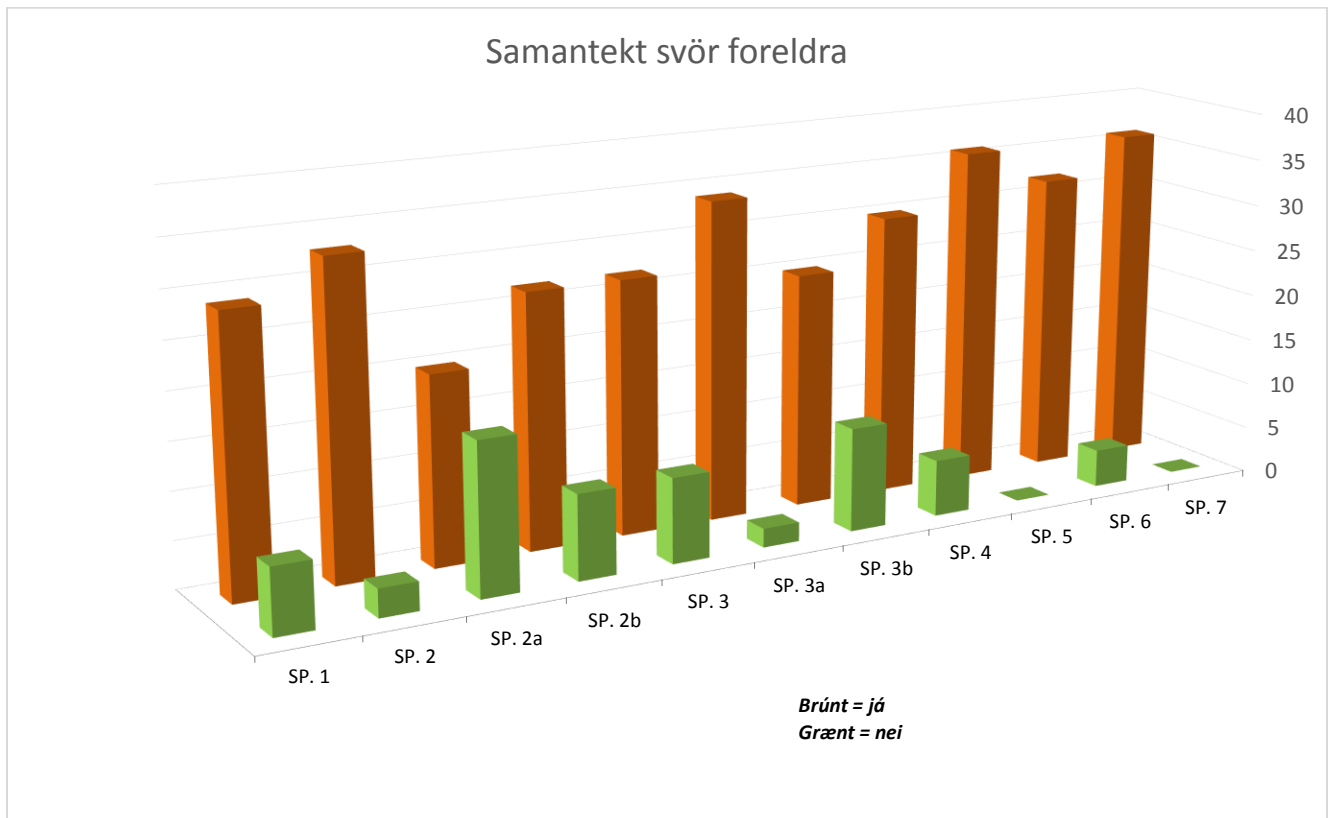
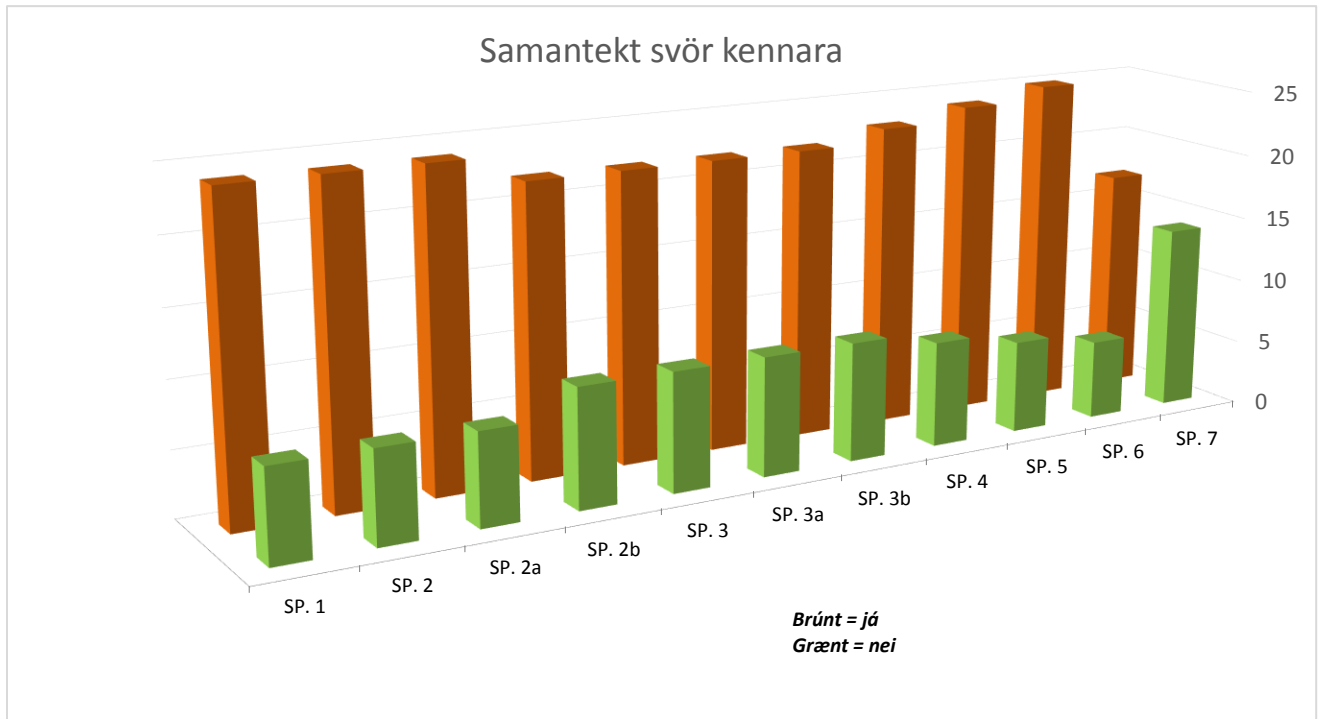
foreldrar svöruðu já	32
foreldrar svöruðu nei	4
kennarar svara já	25
kennarar svara nei	6

7 *Munið þið halda áfram að nota ART í framtíðinni?*

Svarmöguleikar: *Já* *nei*

foreldrar svöruðu já	36
foreldri svaraði nei	0
kennarar svöruðu já	17
kennarar svöruðu nei	14

Niðurstöður

Spurningarlisti fyrir börn/unglinga

1. Átt þú auðveldara með að tala /leika við aðra krakka síðan þú byrjaðir í ART?

Svarmöguleikar: Já nei

börn svöruðu já	19
börn svöruðu nei	15

2. Finnst þér þú hafa betri stjórn á þér núna eftir að þú byrjaðir í ART?

Svarmöguleikar: Já nei

börn svöruðu já	31
börn svöruðu nei	3

- A) Stoppar þú og hugsar áður en þú gerir hluti?

Svarmöguleikar: Já nei

börn svöruðu já	23
börn svöruðu nei	11

- B) Ertu öruggari með sjálfan þig?

Svarmöguleikar: Já nei

börn svöruðu já	25
börn svöruðu nei	9

3. Finnst þér þú hafa meiri þolinmæði núna?

Svarmöguleikar: Já nei

börn svöruðu já	23
börn svöruðu nei	11

- A) Að hlusta?

Svarmöguleikar: Já nei

börn svöruðu já	30
börn svöruðu nei	4

B) *Að bíða eftir að röðin komi að þér?*

Svarmöguleikar: Já nei

börn svöruðu já 27
börn svöruðu nei 7

4 *Átt þú auðveldara með að segja frá hlutum sem eru erfiðir síðan þú byrjaðir í ART*

Svarmöguleikar: Já nei

svöruðu já 18
svöruðu nei 16

5 *Átt þú auðveldara með að tala við pabba og mömmu síðan þú byrjaðir í F-ART?*

Svarmöguleiki: Já nei

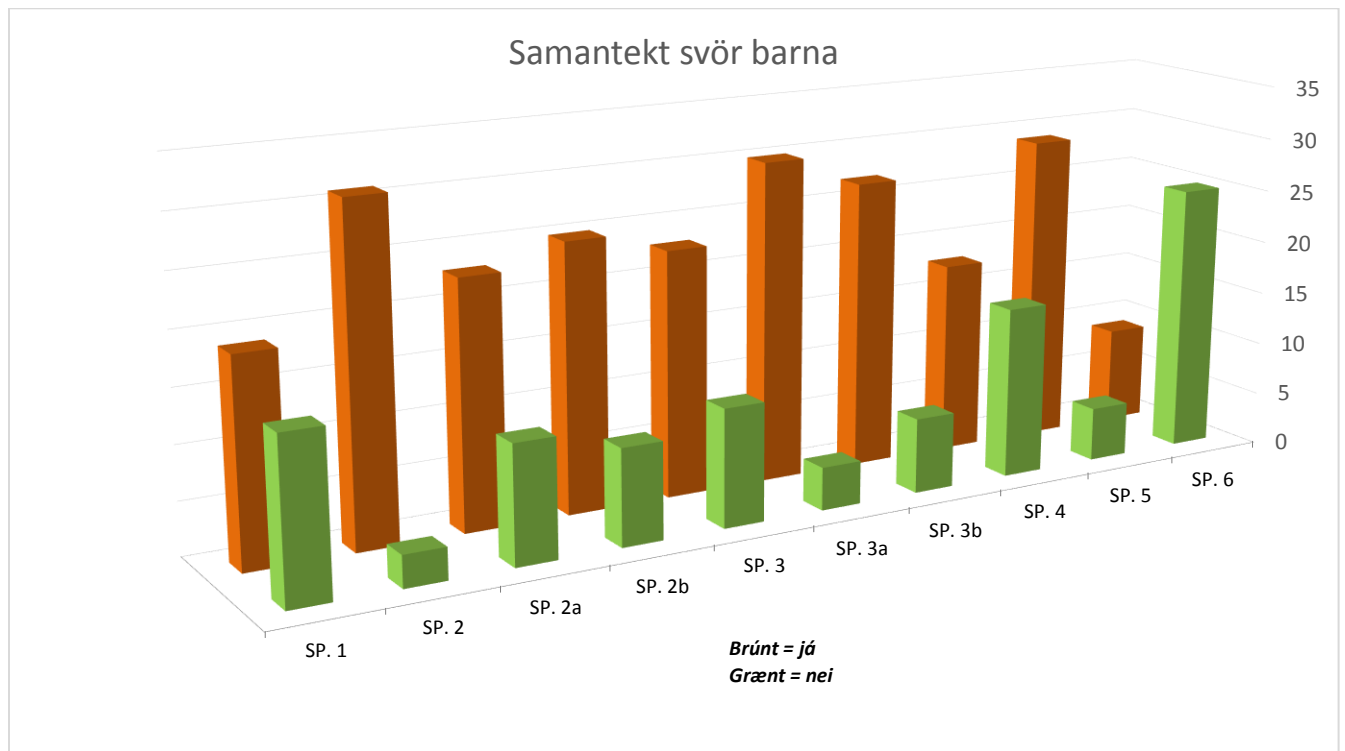
börn svöruðu já 29
börn svöruðu nei 5

6 *Ertu í ART í skólanum?*

Svarmöguleikar: Já nei

börn svöruðu já 9
börn svöruðu nei 25

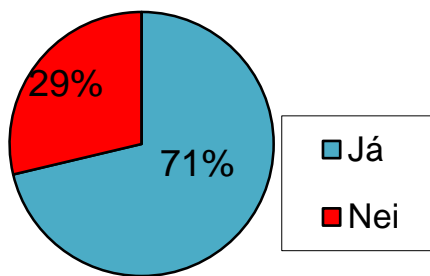
Niðurstöður

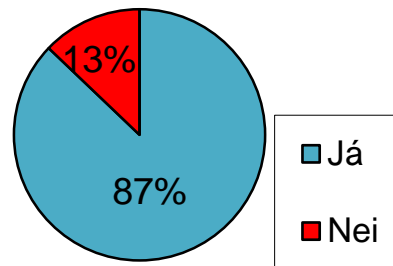
Samantekt niðurstaðna

Heildarniðurstaða í prósentum þar sem foreldrar, kennarar og börn svara

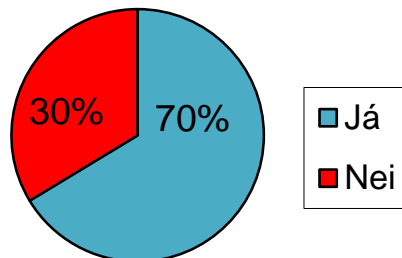
Sp. 1 Félagsleg samskipti

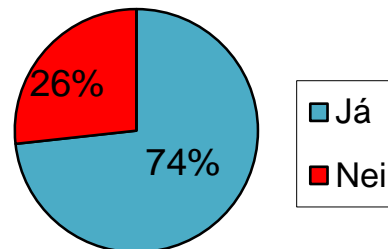
Sp. 2, Betri stjórn á tilfinningum

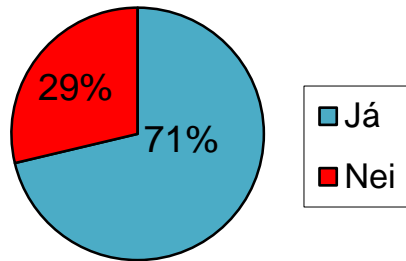
Sp. 2a, Betri stjórn á hvatvísi

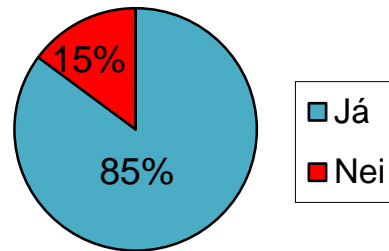
Sp. 2b, Betra sjálfstraust

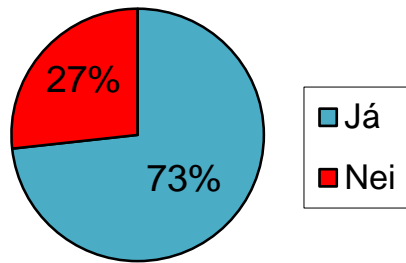
Sp. 3, Aukin þolinmæði

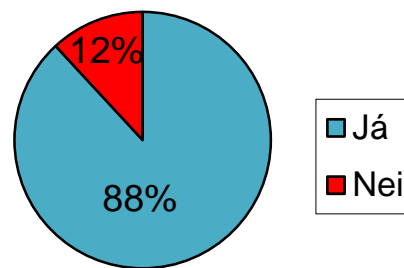
Sp. 3a, Að hlusta

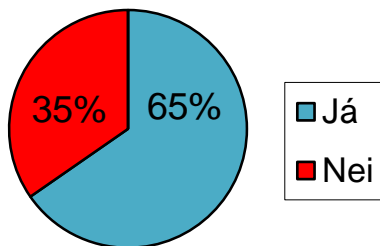
Sp. 3b, Auðveldara með að tjá sig

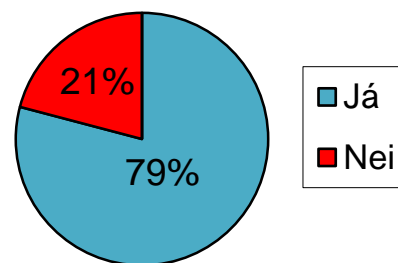
Sp. 5, Hefur fjölskyldu ART hjálpað

Sp. 6, Er ART í skólanum

Sp. 7, Nota ART áfram (For. og kennarar svara)

Framhaldið

Þegar þessi skýrsla er gerð, hafa fjölskyldur sem voru í fjölskyldu ART á haustönn 2019 lokið tíu skiptum og komnar í handleiðslu og fjögurra vikna vinnu heima með sínum börnum. Þær fjölskyldur sem að voru í fjölskyldu ART á vorönn 2019 eru búnar að vera í eftirfylgni nú á haustönn 2019. Haust fjölskyldurnar koma svo saman einu sinni í lok janúar og einu sinni í lok febrúar og eftirfylgni út vorönn 2020.

Áframhald 2020

Inntökuráð ART teymis samanstendur af verkefnastjóra ART teymis, tveimur starfsmönnum teymis, Bjarna Bjarnasyni hugrænum atferlisfræðing og einnig er haft samráð við barnalækni. Inntökuráð kom saman þann 11. desember 2019 og fjallaði um 19 umsóknir fyrir vorönn 2020 þar af 17 umsóknir samþykktar inn fyrir vorönn 2020 ásamt þeim 20 erindum sem eru í eftirfylgni út vorönn 2020

Lokaorð

Eins og sjá má á tölunum hér að framan eru allir aðilar að sjá árangur. Börnin eiga erfiðara með að gera sér eins skýra grein fyrir því að breytingar hafa orðið, en foreldrar og kennarar sjá mun og mikinn mun í flestum tilfellum.

Starfsmenn teymisins sjá mikinn mun hjá foreldrum þar sem að þeir eru að nýta sér þetta nýja verkfæri dagsdaglega, ekki bara með börnum sínum heldur líka í samskiptum við skóla. Þar sem oft hefur orðið misbrestur á í samskiptum foreldra og skóla hefur ART þjálfun haft góð áhrif á samskiptin.

Við sjáum líka að það er meiri munur á árangri barnanna þar sem kennarar eru virkir og eru með ART í skólanum á sama tíma og teymið vinnur með fjölskyldu og barn.

Þess vegna er mikilvægt að allir hjálpist að til að hjálpa einstaklingnum. Samvinna þeirra aðila sem koma að barninu er lykilatriði.

Póstáritun:
Velferðarráðuneytið
Félags- og jafnréttismálaráðherra
Skógarhlíð 6
105, Reykjavík